

یادداشت

باید متعادل بمانیم

ساسان کریمی ـ تحلیلگر روابط بین‌الملل

● موضوعی که اخیرا هم سؤال برانگیز و هم هراس‌انگیز شده، حضور و بروزهای گاه‌به‌گاه وزیر امور خارجه است در فضای رسانه‌ای داخلی. در این یادداشت به ابعاد گوناگون فضای حاکم بر سیاست داخلی و خارجی و سایه آنها بر هم می‌پردازیم.
برجام: خطوط قرمز، فشارها و دستاوردها
از آنجا که برجام بی‌شک مهم‌ترین پروژه و دستاورد دولت روحانی به طریق اولی در دوران وزارت ظریف است، بهترین موضوع برای رقبای سیاسی آنها نیز استفاده از شرایط کنونی در آن باب است. با توجه به تحمیل‌های غیرقانونی ترامپ بر برجام، آنچه در این کشاکش داخلی موضوع پرسش و اندیش است، اینکه آیا توافقی بهتر از این نیز برای ما ممکن بود؟ و اینکه حالا با کاسته‌شدن از بار «رفع تحریمی» برجام، آیا هنوز در تأمین منافع ملی ما می‌توان نقشی اساسی برای این تهاجم هسته‌ای قائل بود؟

البته خود وزیرخارجه در مصاحبه اخیرش به این‌موضوع به گفتای پرداخته است، ولی باید به یاد آورد که موضع رسمی کشور در دوران مذاکرات برجام این بود که ایران به هیچ عنوان از سر فشارهای اقتصادی تحریم به میز مذاکره برجام نیامده است. ضمن آنکه در امر واقع هم به جرئت می‌توان گفت که قطع‌نامه‌های فصل هفتمی شورای امنیت ملل متحد که ایران را تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی قلمداد می‌کرد، حتما وزن بیشتری را اگر نه در میان مردم ولی در دغدغه سیاستمداران بازی می‌کرد. سهل است تصور ترامپی که به‌جای قطع‌نامه ۲۲۳۱، قطع‌نامه ۱۹۲۹ را در دست داشته باشد و ازطریق آن خواب را بر ما آشفته کند و به اخذ کمتر از چندین برابر امتیازاتی که در زمان اوباما ردوبدل شد نیز قانع نشود.

ضمن آنکه به‌واقع هم خطوط قرمزی که برای تیم مذاکره‌کننده در نظر گرفته شده نبود، با رفع عمل‌گرایانه تحریم‌ها متناسب نبود؛ یعنی این‌طور نبود که دست آنان برای دادن امتیازاتی برای رفع همه‌چانه و دائمی تحریم‌ها باز باشد.

پس در پاسخ به اینکه «هدف از برجام چه بود؟» باید به تفکیک گفت که هدف ملت، حاکمیت، دولت و تیم مذاکره‌کننده، در چهار لایه قرار داشت، که لزوماً تابع النعل بالنعل مطابق هم نبودند؛ یعنی اگر مثلا ملت ارتقای وضع اقتصادی خود را در صدر می‌دید، حاکمیت دغدغه امنیتی و کلان را در نظر می‌گرفت و دولت یازدهم به دنبال اثبات کارآمدی و تثبیت موقعیت سیاسی خود در داخل بود، اما آنچه برای تیم مذاکره‌کننده در نظر گرفته شده بود، خطوط قرمزی بود که شاید فصل مشترک همه این‌امور را باید دربر می‌گرفت، ولی نمی‌توانست به چیزی بیش از آن متوسل شود.

امروز همه‌های فراوان به برجام و سیاست‌ورزی ترامپ در آن باره، ظریف را بر آن داشته که گه‌گاه به توضیح این مناسبات اشاره‌ای مجمل کند و برای رقیب حدی معین کند تا بیش از این به حوزه مسئولیت او با نظر تردید ننگرد.

حضورهای اخیر ظریف

آنچه اخیرا در حول وزیر خارجه کشورمان شاهدیم و تا اندازه‌ای موجب حساسیت‌های مثبت و منفی گروه‌های سیاسی و نیز گمانه‌زنی‌های متنوعی شده است، اینکه او در کنار انجام امور موظفش، یعنی مذاکره و حضور در مجامع بین‌المللی، آپورتنکی دیگر به حضور همیشگی‌اش در فضای رسانه‌ای بخشیده است. البته شاید بتوان به جرئت گفت که او بیش از هر کسی در سال‌های اخیر سیاست ایران مخالف و موافق داشته است، ولی این فضای جدید موجب تشدید نگرانی از گمانه‌زنی‌هایی شده است که همواره زرمزه‌شان در گوش بوده است؛ از فرمول‌بندی او در باب دستاوردهای برجام گرفته تا نوع تبیین او در مواجهه کشور با اسرائیل، از حضورش در کنگره حزب ندآ تا تکذیب گاه‌به‌گاه او در باب احتمال حضورش در انتخابات آتی ریاست‌جمهوری.

چرا نباید به #ظریف۱۴۰۰ پرداخت؟

به نظر می‌رسد پرداختن به موضوعاتی مانند انتخابات ۱۴۰۰ و رقابت‌های مربوط به آن در شرایط فعلی، نه‌تنها دستاورد و منفعتی برای کشور ندارد، آسیب‌هایی را نیز به‌ویژه در کار سیاست خارجی کشور به‌دنبال خواهد داشت. کاستن از روحیه دیپلمات ارشد کشور و دستگاه متبوعش، آن هم در میانه کارزاری چنین که او را امروز مشغول خود داشته، احتمالاً باعث بردو باخت در انتخابات نمی‌شود ولی حتما موجب کاستن از قدرتی خواهد شد که او به پشتوانه نیاز دارد. فراموش نباید کرد که مواجهه‌کنندگان ما در عرصه بین‌الملل حتما بحث‌های داخلی این‌چنین را دنبال و به‌وقت مقتضی از آنها به‌نفع خود استفاده خواهند کرد. یاقتن نقطه‌ضعف یک نماینده در مذاکرات و مواجهات، اولین چیزی است که رقیب دنبال می‌کند.

ما نباید شکست بخوریم

آنچه فارغ از پیش‌بینی‌ها و درنظرگرفتن سناریوها و احتمالات مختلف می‌توان دید، تغییر فضای بین‌المللی به نفع کشورمان در سال‌های اخیر و دست بالای رهیافت دیپلماتیک ایران در منطقه در ماه‌ها و به‌ویژه روزهای اخیر است...

ادامه در صفحه ۱۵

شرق: یک سال پیش در چنین روزهایی تجمعاتی اعتراضی اکثر نقاط ایران را دربر گرفته بود. اعتراضی که از تجمع «نه به گرانی» و در اعتراض به سیاست‌های اقتصادی دولت از شهر مشهد شروع و کم‌کم همه‌گیر شد. اما واکنش نهادهای امنیتی نظامی به این اتفاقات چگونه بود. شاید همگان فکر می‌کردند این اتفاق نیز مانند حادثه‌ای که در سال ۸۸ رخ داد، با خشونت مواجه شود اما اوضاع چیز دیگری را نشان می‌داد.

نهم دی ماه تجمعات اعتراضی به تهران هم کشیده شده بود؛ سردار اسماعیل کوثری جانشین فرمانده قرارگاه ثارالله(ع) سپاه پاسداران در گفت‌وگویی به این اتفاقات اشاره کرد و گفت: «به لطف خدا در حال حاضر امنیت کامل در سطح شهر برقرار است و نیروهای انتظامی کاملاً به اوضاع و احوال شهر و اطراف آن مسلط هستند». وزیر کشور نیز با تأکید بر اینکه هر نوع تجمعی باید مجوز داشته باشد، گفت: «نیروی انتظامی و قوه قضائیه تاکنون تلاش کرده‌اند مدیریت کنند تا تجمعات غیرقانونی تبدیل به مسئله‌ای نشود که نگرانی ایجاد کند». محسن نسج‌همدانی، معاون امنیتی استانداری تهران نیز با بیان اینکه هرگونه تجمع در میادین و خیابان‌های سطح شهر غیرقانونی است، گفت: «پلیس در اولین فرصت بازداشت‌شدگان را آزاد می‌کند، چون فکر می‌کنیم تعداد زیادی از کسانی که در این‌گونه تجمعات حضور می‌یابند و بازداشت می‌شوند، کسانی هستند که تحت تأثیر فضای تبلیغاتی و رسانه‌ای قرار می‌گیرند و فکر می‌کنند در این فراخوان‌ها مسائل آنها دنبال می‌شود در حالی که اطلاع ندارند این فراخوان‌ها عمدتاً منشأ خارجی دارند».

همچنین شایعاتی در فضای مجازی منتشر شد مبنی بر اینکه شورای امنیت کشور از ساعت ۲۰ قانون منع عبور و مرور در تهران را تصویب کرده است که معاون امنیتی انتظامی استاندار تهران آن را تکذیب کرد.دو روز بعد وزارت اطلاعات اعلام کرد که برخی از عناصر و اغتشاشگران ناآرامی‌ها، شناسایی و تعدادی از آنها دستگیر شدند.یازدهم دی اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری در واکنش به اعتراضات در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «مسئولیت مشترک ما دفاع از آزادی و مقابله با خشونت است. همه ما باید به امنیت کشور فکر کنیم نه امنیتی‌شدن آن، به قبول انتقاد و اعتراض فکر کنیم نه به تخریب و آشوب». درهمین‌حال معاون امنیتی و انتظامی استانداری تهران هم گفت: «آقای رئیس‌جمهور و همچنین مسئولان عالی وزارت کشور دستورات اکیدی را صادر کرده‌اند تا داستان ناخوشایند سال‌های قبل تکرار نشود».

نیازی به ورود سپاه نیست

یک روز بعد سردار رمضان شریف، سخنگوی سپاه در پاسخ به پرسشی درباره اینکه «آیا سپاه برای آرام‌کردن اعتراضات به کمک نیروی انتظامی آمده است»، گفت: «تاکنون اعلام نیاز خاصی از جانب نیروی انتظامی برای ورود سپاه نبوده و موارد بسیار کوچک‌تر از آن بوده است که نیاز به ورود سپاه باشد». سردار اسماعیل کوثری، جانشین فرمانده قرارگاه ثارالله (ع) نیز با تأکید بر اینکه قرارگاه

سیاست

بازخوانی رویکرد نیروهای امنیتی و نظامی در حوادث دی ۹۶

آرامش هنگام توفان

ثارالله(ع) در جریان اعتراضات و ناآرامی‌های تهران مسئولیتی ندارد، گفت: «مسئولیت در این زمینه کاملاً برعهده نیروی انتظامی است و قرارگاه، ناظر اتفاقات است. اگر ناجا درخواست کمک داشته باشد، قرارگاه ثارالله (ع) آماده است تا براساس مصوبات قانونی که در گذشته توسط شورای عالی امنیت ملی و شورای امنیت کشور تصویب شده است، اقدام به کمک کند. با توجه به روند تسلط نیروی انتظامی بر محدوده نائمی، براساس گزارش‌های اعلامی، بیشتر تسلط ناجا در جهت انجام مأموریت ذاتی خود و برقراری امنیت در سطح شهر بوده و تا به حال درخواستی از قرارگاه ثارالله (ع) نداشته است». او همچنین درباره حضور برخی از نیروهای بسیج در جریان تجمعات اخیر در سطح شهر، افزود: «براساس توافقی قیامیان نواحی مقاومت بسیج با ناجا تعدادی از اعضای نیروی مقاومت جهت برقراری امنیت، نیروی انتظامی را کمک کرده‌اند».

سیزدهم دی ماه سال گذشته، سردار حسین اشتری فرمانده نیروی انتظامی، در مورد اتفاقات رخ داده، گفت: «ناجا با آمادگی‌هایی که دارد در بخش آموزش و حرفه‌ای‌گرایی به خوبی توانست این تجمعات که سعی در برهم‌زدن نظم و امنیت کشور و خسارت به اموال عمومی داشت را مهار کند. این موضوع نشان می‌دهد آموزش‌ها و حرفه‌ای‌گرایی‌ها در ناجا خیلی هوشمندانه و مقتدرانه عمل کرده است».دادستان عمومی و انقلاب تهران هم به‌مدت سه ساعت از تعدادی از متهمان آشوب‌های تهران ملاقات کرد. او درباره متهمانی که وضعیت خاص داشتند، از حیث برقراری تماس تلفنی با خانواده‌هایشان دستور لازم را صادر کرد.دو روز بعد فرمانده نیروی انتظامی در تماس تلفنی با رئیس مجلس گزارشی از آخرین وضعیت حوادث اخیر کشور ارائه کرد. علی لاریجانی هم از تلاش‌ها و زحمات پرسنل ناجا در مدیریت و کنترل ناآرامی‌ها تشکر کرده و بر حفظ نظم و امنیت جامعه و حراست از اموال عمومی و شخصی مردم، همراه با سعه‌صدر تأکید کرد. رئیس قوه قضائیه هم در تماسی با فرمانده نیروی انتظامی از صبر، هوشیاری و مدیریت پلیس در برخورد با عوامل اغتشاشات و ناآرامی‌های اخیر و برخورد با برهم‌زنندگان امنیت جامعه تقدیر کرد.

نیازی به امنیتی‌کردن تهران نیست

در آن زمان و با توجه به تجمعاتی که شکل گرفته بود، تلگرام فیلتر شده بود. در همین زمینه وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با اشاره به اینکه اکنون آرامش در حال بازگشت به کشور است، عنوان کرد: «ما از شورای امنیت کشور پیگیری کردیم در نقاطی که آرامش بازگشته است، فعالیت شبکه‌های مجازی را از سر بگیریم».فرمانده سپاه تهران هم اعلام کرد ایست و بازرسی‌های بسیج تقریباً به صفر رسیده است. سردار محمدرضا یزدی با اشاره به برخی ادعاها مبنی‌بر تلاش سپاه برای امنیتی‌کردن تهران گفته بود: «امنیتی‌کردن پایتخت مدنظر هیچ‌کس نیست و اصلاً نیازی به امنیتی‌کردن تهران وجود ندارد».روز هفدهم دی نیز جلسه مشورتی با حضور وزرای اطلاعات و کشور، سردار سلامی، معاون سپاه پاسداران؛ سردار اشتری، فرمانده

نیروی انتظامی و علی‌عسگری، رئیس صداوسیما در مجلس برگزار شد. بهروز نعمتی، سخنگوی هیئت‌رئیسه در این زمینه گفته بود: «رئیس مجلس تأکید داشته اگر کسی بی‌گناه و به اشتباه بازداشت شده نیز باید به‌طور دقیق بررسی و مشکلات آنها مرتفع شود. وزارت اطلاعات و سپاه پاسداران هم گزارشی درباره بازداشت‌شدگان به کمیسیون امنیت ملی مجلس ارائه خواهند کرد».

بسیستم دی ماه، مصباحی‌مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، با اشاره به گزارش شورای‌عالی امنیت ملی در جلسه مجمع گفت: دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی یک گزارش بسیار دقیق با ذکر اسناد و تاریخ وقوع جلسات و نیز مقدماتی که برای طراحی آشوب‌ها در کشور طی شده بود، به اعضای مجمع ارائه کرد. گزارش این شورا از نقشه خارجی برای اغتشاشات اخیر بسیار دقیق و مستند بود.در همان روز حجت‌الاسلام منتظری، دادستان کل کشور نیز در نامه‌ای خطاب به دادستان‌های عمومی، انقلاب و نظامی سراسر کشور از تلاش‌های آنها به‌منظور هدایت و حمایت از نیروهای امنیتی و انتظامی و مرزبندی در رفتار با معترضان و برخورد با مجرمان در اغتشاشات و ناآرامی‌های اخیر قدردانی کرد. سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح نیز گفت: «جا دارد از نیروی انتظامی، بسیج، سپاه، دستگاه‌های امنیتی، وزارت اطلاعات و وزارت کشور قدردانی کنم. حتی یک مورد سراغ نداشتیم که از نیروهای انتظامی، سپاه یا بسیج با اسلحه به خیابان آمده باشند؛ چراکه طبق دستورالعمل‌های ستاد کل نیروهای مسلح، این موضوع ممنوع است و هیچ‌کس با اسلحه به خیابان نمی‌آید».

تزیل درجه برای پلیس بدرقار

۲۲ دی نیز سخنگوی ناجا خبر داد که برخی پرسنل به‌دلیل بدرقاری تزییل درجه گرفتند. فردای آن روز تلگرام رفع فیلتر شد. وزیر کشور نیز در همایش فصلی فرماندهان ناجا با اعلام اینکه مدافع پلیس بوده و هستیم، گفت: «شاهد مدیریت خالصانه، فداکارانه و مدبرانه ناجا در اغتشاشات اخیر بودیم».رئیس پلیس پیشگیری ناجا نیز اعلام کرد: «پلیس با مدیریت و عملیات روانیز و با خوشیستن‌داری تمامی صحنه‌ها را مدیریت کرد و یک عملکرد بی‌نظیر را از خود به نمایش گذاشت که هم مردم و هم مسئولان به‌خوبی حمایت کردند». کمتر از یک ماه از شروع تجمعات، در اول بهمن وزیر کشور از ارسال گزارش دقیقی از حوادث ناآرامی‌های اخیر به رئیس‌جمهوری خبرداد. هر چند به نظر می‌رسید اتفاقات و تجمعات سال گذشته کار را سخت کند اما در پنجم بهمن، دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، اعلام کرد: «در ۴۰ سال استقرار نظام جمهوری اسلامی باوجود ایجاد برخی بحران‌های حاد در ایران هیچ‌گاه شرایط اضطراری اعلام نکردیم». شرایط با کمک مردم و رفتارهای حرفه‌ای و با آرامش نیروهای نظامی به‌تدریج آرام شد و نهادهای امنیتی و اطلاعاتی نیز خبر از تمام‌شدن ماجرا دادند. همین شد که وزیر اطلاعات گفت برخورد مهربانانه و روی خوش با مردم مایه رفع بحران‌ها، گفت‌وها و بن‌بست‌هاست.

MERRY CHRISTMAS

Wishing you a Happy New Year

میلاد حضرت عیسی مسیح
و آغاز سال نو میلادی مبارک باد

بانک اقتصادنوین
EN BANK

با هم، برای هم

الو شرق ۰۲۶۰ ۸۸۶۴۰

sharghline@sharghdaily.ir
پایک: ۰۰۰۴۶۹۹

● این اتفاقی که برای دانشگاه افتاد، اولین بار نبود و آخرین‌بار هم نخواهد بود. اتوبوس‌هایی که پیمانکاران از آنها استفاده می‌کنند، اتوبوس‌هایی هستند که ۲۰ سال پیش از رده بین‌جاه‌ای شهرستان‌ها خارج شدند و الان آمده‌اند این اتوبوس‌ها را از خارج شهر به داخل شهر منتقل کرده‌اند. از نمای پوسیدگی این اتوبوس‌ها مشخص است که چقدر فرسوده بوده‌اند.

محمدتقی مجبلی

● کارمند قدیمی مخابرات هستم. حدود ۱۷ سال پیش تعاونی مسکن مخابرات از ما ۹۰ میلیون تومان گرفته و خانه‌ها به صورت نیمه‌کاره رها شدند و هیچ‌کس هم پاسخ‌گو نیست.

یک مخاطب

● از شهردار محترم تقاضا دارم سری هم به اتوبوس‌های راه‌آهن- تجریش بزنند و وضعیت اینها را ببینند و شرایط ما را هم درک کنند.

یک مخاطب

بازتاب

● **پاسخ روابط‌عمومی شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه:** احتراماً خواهشمند است درخواست مطلب مندرج در آن روزنامه، شنبه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱ صفحه ۳ با عنوان: مترو اطلاع‌رسانی کند، پاسخ زیر در همان صفحه به چاپ برسد:
با سلام، احتراماً ضمن تشکر از این مسافر محترم، به اطلاع می‌رساند تمامی فضاهای تجاری شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه برابـر ضوابط از طریق مزایده عمومی واگذار می‌گردد و امکان شرکت در مزایده برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی مهیاست. این شرکت از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار و سایت رسمی به آدرس http://metro.tehran.ir اقدام به اطلاع‌رسانی در این خصوص می‌نماید. لازم به توضیح است مدیریت بازاریابی و امور تجاری ایستگاه‌ها مستقر در ایستگاه صادقیه به شماره تماس ۶۴۵۳۷۵۶۶ و ۶۴۵۳۷۵۴۰ آماده ارائه مشاوره و راهنمایی به تمامی متقاضیان جهت اطلاع‌رسانی در رابطه با فرایند واگذاری فضاهای تجاری در ایستگاه‌های خطوط مترو می‌باشد.

۰۲۱-۴۸۰۳۱۰۰۰
www.enbank.ir
eghtesadnovinbank
eghtesadnovin_bank